

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Кафедра французької філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

професор Хмарський В.М.

« 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи теорії мовних комунікацій

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Факультет романо-германської філології

2020-2021

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Основи теорії мовних комунікацій».

Розробник:

Млинчик А.В., к. філол. наук, доцент, доцент кафедри французької філології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри французької філології

Протокол № 1 від 28 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

Марінашвілі М.Д.

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.

Голова НМК

Телецька Т.В.

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Загальна кількість: кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Обов'язкова	
годин –90	Спеціальність 035 Філологія	<i>Рік підготовки:</i>	
залікових модулів –1		2-й	
змістових модулів –2	Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька	<i>Семестр</i>	
		4-й	
		<i>Лекції</i>	
		24 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		10 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
	Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	<i>Самостійна робота</i>	
		56 год.	
		Форма підсумкового контролю: <i>Залік</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра знання комунікативної природи мови, параметрів, складників і чинників комунікативної діяльності її носіїв, спрямованої на передачу інформації, інформаційний обмін і вплив.

Завданнями дисципліни є:

- висвітлити природу мовної комунікації, її типологію за матрицею різноманітних параметрів;
- з'ясувати передумови й чинники становлення теорії мовної комунікації;
- обґрунтувати виокремлення мовленнєвого акту як мінімальної одиниці мовної комунікації;
- визначити поняття дискурсу з огляду на його параметри й риси;
- надати знання про комунікативні моделі та їхнє семіотичне підґрунтя;
- висвітлити природу комунікативної ситуації та її складників;
- з'ясувати параметри й типи комунікативної взаємодії, специфіку мовленнєвого впливу;
- опрацювати закони успішної комунікативної взаємодії;
- оволодіти головними методиками аналізу мовної комунікації тощо.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) загальних (ЗК):

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

б) спеціальних (СК):

СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії французької мови.

СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати французьку та англійську мови в усній та письмовій формі у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК 11. Здатність до надання консультацій з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення.

СК 12. Здатність до організації ділової комунікації французькою, англійською та українською мовами.

Програмні результати навчання (ПР). У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

ПР 05. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПР 14. Використовувати французьку та англійську мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування

(офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Notion de base de la théorie de communication, composants de l'acte communicatif, modèles de communication.

Тема 1.

Origines de la théorie de communication (approche mathématique de Laswell, Shannon et Weaver). Définition de la communication et son statut. Théorie de communication parmi d'autres branches de la science. Principes de recherche de la théorie de communication.

Тема 2.

Notion du modèle de communication. Schéma linguistique de communication de R. Jakobson. Eléments et acteurs de l'acte de communication. Notion du message. Dialogue comme modèle de communication.

Тема 3.

Paramètres de la situation communicative. Typologie des acteurs de communication. Registre de communication. Statut communicatif de l'émetteur et du récepteur du message. Canal, bruits. Rétroaction comme outil de lutte contre les bruits. Rôle du contexte.

Тема 4.

Code. Questions liées à la communauté des répertoires. Référent. Moyens paraverbaux et nonverbaux de communication. Le code de la communication. Règles et lois de l'interaction communicative.

Тема 5.

Processus de codage / décodage et les pratiques de la traduction. Théorie et pratique de la communication interculturelle. Eléments de la compétence interculturelle. Symboles, archétypes et mythes en communication interculturelle.

Тема 6

Fonction expressive du message et ses marqueurs linguistiques. Fonction conative du message. Influence verbale. Problèmes de la théorie de l'influence verbales.

Змістовий модуль 2. Interaction communicative, étude des discours.

Тема 7.

Fonction phatique et référentielle et leur marqueurs linguistiques. Grille d'analyse communicative d'un texte. Types de texte en fonction de la dominante communicative.

Тема 8.

Fonction métalinguistique et poétique du texte. Genèse de la fonction poétique du message. Problèmes de typologie de discours. Types de discours en fonction des modalités de communication.

Тема 9.

Notion de la relation (émetteur-canal-récepteur). Phénomène de l'entropie de l'information. Redondance communicative. Efficacité communicative. Rôle de la présupposition.

Тема 10.

Contenu du texte et son efficacité. Informer comme mettre en forme. Vocabulaire et syntaxe.

Тема 11.

Catégories de texte. Dominante informative/relationnelle et dosage équilibré de l'information. Analyse du discours et analyse du contenu.

Тема 12.

Stratégies et tactiques des acteurs de la communication. Analyse de la situation communicative.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		л	п	ср
1	2	3	4	6
Змістовий модуль 1. Notion de base de la théorie de communication, composants de l'acte communicatif, modèles de communication				
Тема 1. Origines de la théorie de communication. Définition de la communication et son statut.	8	2	1	5
Тема 2. Schéma linguistique de communication de R. Jakobson. Eléments et acteurs de l'acte de communication.	9	2	1	6
Тема 3. Paramètres de la situation communicative. Canal.	7	2	1	4
Тема 4. Code. Questions liées à la communauté des répertoires. Référent.	8	2	1	5
Тема 5. Processus de codage / décodage et les pratiques de la traduction. Compétence interculturelle.	7	2	1	4
Тема 6. Fonction expressive du message et ses marqueurs linguistiques. Fonction conative du message	6	2		4
Разом за змістовим модулем 1	45	12	5	28

Змістовий модуль 2. Interaction communicative, étude des discours				
Тема 7. Fonction phatique et ses marqueurs linguistiques . Grille d'analyse communicative d'un texte	6	2	1	4
Тема 8. Fonction métalinguistique et poétique du texte. Typologie de discours	9	2	1	5
Тема 9. Notion de la relation (émetteur-canal-récepteur)	7	2	1	4
Тема 10. Contenu du texte et son efficacité . Informer comme mettre en forme . Vocabulaire et syntaxe.	8	2	1	5
Тема 11. Catégories de texte. Dominante informative/relationnelle et dosage équilibré de l'information	7	2	1	4
Тема 12. Stratégies et tactiques des acteurs de la communication. Analyse de la situation communicative.	8	2		6
Разом за змістовим модулем 2	45	12	5	28
Усього годин	90	24	10	56

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Origines de la théorie de communication (approche mathématique de Laswell, Shannon et Weaver) . Eléments et acteurs de l'acte de communication , notion du message (Теми 1, 2)	2
2	Paramètres de la situation communicative. Canal (bruits, rétroaction), code, référent . (Теми 3, 4)	2
3	Compétence interculturelle et traduction. Analyse communicative du texte . (Теми 5,7)	2
4	Genèse de la fonction poétique du message. Notion et types de discours. Phénomène de l'entropie de l'information. Redondance communicative. (Тема 8, 9)	2
5	Efficacité communicative du texte. Catégories de texte et ses dominantes fonctionnelles (Теми 10, 11)	2
	Разом	10

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Schéma de communication d'après F.de Saussure. Théorie du signe linguistique de F. de Saussure. Schéma linguistique de communication de R . Jacobson . Modèles de communication mythologique : Roland Bart	11
2	Espace communicatif. Canal, code Aspects paralinguistiques de la communication. Acte de communication et référence. Intention	9

	communicative.	
3	Théorie et pratique de la communication interculturelle	4
4	Fonctions expressive et conative du message et leurs marqueurs. Types de texte en fonction de la dominante communicative	4
5	Analyse communicative d'un texte	4
6	Fonction métalinguistique et poétique du texte. Typologie de discours. Les modes d'arrangement du processus verbal : paradigmatique et syntagmatique. Types de discours	5
7	Relation (émetteur-canal-récepteur). Redondance communicative. Efficacité communicative. Rôle de la présupposition .	9
8	Catégories de texte. Stratégies et tactiques des acteurs de la communication. Analyse de la situation communicative.	10
	Разом	56

7. Методи навчання

Лекція, пояснення, дискусія, постановка й обговорення проблемних питань, ілюстрування навчального матеріалу, виконання самостійних завдань, робота в наукових бібліотеках, в мережі Інтернет, комунікативний метод, підготовка і виступи з доповідями і презентаціями.

Тематика доповідей та презентацій:

1. Р.Барт та його модель міфологічної комунікації
2. Р.Якобсон та його семіотична модель комунікації
3. Семіотична модель мовної комунікації Ю. Лотмана
4. Визначення комунікації. Види комунікації. Комунікативний акт
5. Мовний акт, теорія мовних актів
6. Комунікативна ситуація. Комуніканти та їх типологія. Мовна компетенція.
7. Текст (повідомлення) як знакова форма мовної комунікації
8. Комунікативна взаємодія. Стратегії та тактики комунікації.
Комунікативний кодекс.
9. Мовленнєвий вплив. НЛП.
10. Дискурсологія як лінгвістична дисципліна. Проблема типології дискурсу в залежності від сфери спілкування
11. Міжкультурна комунікація
12. Концептуалізація світу мовою чи мовна картина світу
13. Референція (Референт, денотат, сігніфікат)
14. Синтаксис, семантика та прагматика
15. Ф де Соссюр та його теорія мовного знаку
16. Знак та символ
17. Парадигматика та синтагматика
18. Мова та мовлення
19. Мовні одиниці та їх значення

Критерії та шкала оцінювання: національна та ECTS

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
90–100	A	зараховано	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного та підсумкового контролю.
85–89	B		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного та підсумкового контролю в цілому.
75–84	C		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного та підсумкового контролю виконав не в повному обсязі.
70–74	D		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми та підсумкового контролю.
60–69	E		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
35–59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти не засвоїв більшості тем робочої програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань з навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань з кожної теми, поточного та підсумкового контролю в цілому.
0–34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.

11. Рекомендована література

Основна

1. Дегтярєва К. В. Основи теорії мовної комунікації: навч.-метод. посіб. Полтава, 2012. 70 с.
2. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації: підруч. Черкаси : Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с.
3. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 312 с.

Додаткова

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підруч. Київ: ВЦ «Академія», 2009. 344 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Косенко Ю. С. Основи теорії мовної комунікації : навч. посібник. Суми: Сумський державний університет. 2011. 187 с. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/30280>